

Premis a la cultura, la ciència i la raó

El Premi d'Honor
Jaume I arriba
a la seva 25a edició.
Per això la celebració
és, enguany, doble:
per a la mateixa entitat
que l'atorga, la
Fundació Jaume I,
i per a la institució que
el rep, la Universitat
de València. O triple,
fins i tot, ja que
en l'acte es lliuraran
també els XIX Premis
Jaume I d'Actuació
Cívica, un guardó
per a personalitats
imprescindibles encara
que no sempre
conegudes.

Pel prestigi de l'entitat que l'atorga, per les persones i institucions que l'han rebut (de Ventura Gassol a Pere Casaldàliga, de l'Orfeó Català a EL TEMPS, per exemple), perquè amb la celebració d'enguany arriba a la 25a edició, el lliurament del Premi d'Honor Jaume I (concedit a persones o entitats que "hagin ajudat a enfortir la consciència de comunitat nacional i el sentit de pertinença a la cultura dels Països Catalans") s'ha convertit en tot un esdeveniment. Un esdeveniment que tindrà lloc el proper 8 de novembre, dijous, al saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona.

L'any 1973, Lluís Carulla (l'Espluga de Francolí, 1904 - Barcelona, 1990), industrial i advocat, va crear, junt amb la seva esposa Maria Font, la Fundació Carulla-Font, que el 1978 es convertí en Fundació Jaume I. Aquesta entitat, que té per objecte "promocionar desinteressadament qualsevol activitat de la cultura catalana i especialment de la llengua catalana i del seu ús social", organitza anualment els Premis Baldiri Reixac per a l'estímul i reconeixement de l'escola del nostre país, el Premi Sanchis Guarner / Unitat de la Llengua Catalana que s'atorga a un llibre escrit en català, patrocina la tasca de l'editorial Barcino i manté el Museu Etnogràfic de la Vida Rural, a l'Espluga de Francolí (Conca de Barberà). A més a més, atorga l'esmentat

**“Les universitats
ajuden a mantenir
la consciència
nacional”**

Premi d'Honor Jaume I i els Premis Jaume I d'Actuació Cívica. Una activitat intensa, per tant, en favor de la vitalitat del nostre país.

Enguany, "per la seva decisiva aportació a la construcció del coneixement i a la vertebració de la cultura catalana en particular; per la seva actitud científicament irreprotxable i civilment decidida a favor de la unitat de la llengua, i també com a homenatge en l'escaiença del cinquè centenari de la seva fundació", com especifica el jurat (format per Antoni Dalmau, Mercè Durfort, Jordi Estruga, Joaquim Ferrer, Ramon Folch, Ramon Pla, Carme Sansa, Josep Maria Terrabras i Joaquim Triadú), el reconeixement ha recaigut en la Universitat de València.

El premi té enguany, que se'n celebra el 25è aniversari, una significació especial. Per això, al mateix temps que es redueix el nombre de guardonats (una única entitat o persona per any), se n'augmenta la dotació fins a 50.000 euros (8.319.300 pessetes), diners que la Universitat ja ha anunciat que es destinaran als becaris d'investigació. Tal com explica el professor Ramon Pla, precisament per la significació de l'aniversari el jurat "ha afinat els cinc sentits per escollir la persona o l'entitat adequada. I per això s'ha triat València". La seva Universitat, "i en general les universitats del país", destaca Pla, "ajuden a mantenir l'autoestima i la consciència nacional".

No serà aquest, però, l'únic reconeixement que veurà lliurar el saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, en presència de l'alcalde Joan Clos. Perquè aquest mateix dia 8 s'hi atorgaran els Premis Jaume I d'Actuació Cívica, uns guardons que concedeix la mateixa Fundació i que, amb una dotació de 5.000 euros cadascun, estan destinats "a fer conèixer

RAFA GIL

El primer dels Premis d'Honor Jaume I fou per a l'omnipotent cirurgià i autor de *L'esperit de Catalunya*, Josep Trueta (1897-1997). Enguany, vint-i-cinc anys després, el guardó ha estat per a la Universitat de València.

i distingir la tasca (generalment poc coneguda, sovint anònima, però exemplar) de persones vivents que sempre han actuat i actuen, sense equívocs, al servei de la identitat pròpia dels Països Catalans". Els premiats, recorda Montserrat Carulla, vicepresidenta de la Fundació Jaume I, tenen tots una característica comuna, a més de la dedicació al país: en conèixer que han estat guardonats, "després de la sorpresa que algú s'adoni que hi ha persones que fan feina sense esperar reconeixement, solen donar idèntica resposta: 'Ho faig perquè crec que ho haig de fer. És la meua vocació'". Aquest any 2001, els Premis d'Actuació Cívica s'han atorgat a les "vocacions" del pediatre, pedagog i lingüista Oriol Casasas (Barcelona); el membre de la Comissió Permanent de les Assemblees Intercomarcals d'Estudiosos Josep Maria Domènech (Terrassa); l'editor Francesc Moll (Palma); el gramàtic i escriptor Josep Ruaiç (Moià); la professora Dolors Solà (Perpinyà), i el registrador de la propietat Enric Solà (València). Exemples, tots ells, de fidelitat al país, que ara, amb aquest premi, ja ens són una mica més coneguts. I reconeguts.

Núria Cadenas

